

[Ebba Strange]

de billede af de problemer, der er i Danmark i dag.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Til afklaring vil jeg gerne spørge hr. Tom Behnke, hvad en politimand i funktion skulle prioritere højest ved overvågning af en demonstration: En hætteklædt person eller den demonstrant, som udøver vold i forbindelse med en demonstration, hvor strafferammen vil være mindre end 6 måneder? Eller er det den hætteklædte med en elefanthue, som deltager i demonstrationen, betjenten skal gå efter?

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Til fru Ebba Strange: Hvor mange demonstrationer der har været, siden vi sidst fremsatte dette forslag, kan jeg ikke svare konkret på.

Derudover er der at sige, at før vi fremsatte forslaget sidste gang, var der også et antal demonstrationer.

Men igen vil jeg love, at det er noget, der vil blive taget op i udvalget. Jeg skal undersøge, hvad det nøjagtige antal demonstrationer har været, hvor store demonstrationerne har været, og i hvilken grad der har været øvet vold, hærværk og lignende. Det skal jeg gerne gøre.

Hr. Frank Jensen spørger, hvordan man skal prioritere. Det er så heldigt, at når politiet er ude til disse demonstrationer, så er det ikke kun én betjent, der er til stede. Der er flere betjente, og det vil sige, at man kan løse flere opgaver samtidig.

Hvorvidt man skal prioritere det ene eller det andet højest, må afhænge af, hvordan den ledelse, der styrer politiet under disse demonstrationer, vurderer det, hvorvidt man skal have pillet de hætteklædte ud eller man er nået så langt frem i demonstrationen, at hærværket og volden er begyndt, så at man er nødt til at se mere på at få standset det direkte hærværk og vold her og nu, frem for at se på, hvorvidt der er maskerede eller ej blandt dem.

Men det var også det, jeg sagde: Det primære formål med at lave dette maskeringsforbud er, at vi kan nå at få dem pillet ud, inden vi når til disse hærværks- og voldssituationer, og det er det, vi ønsker.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op-hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 121:

Forslag til lov om ændring af lov om Arbejds-markedets Tillægspension.

Af Lilli Gyldenkilde (SF) m.fl.
(Fremsat 1/2 91).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Jeg forstår SF's forslag sådan, at der skal ske en fordobling af ægtefællepensionerne for det første i de tilfælde, hvor den efterladte ægtefælle er mellem 62 og 67 år, for det andet i de tilfælde, hvor den efterlevende ægtefælle er fyldt 67 år og er berettiget til en egenpension, der er mindre end den afdødes egenpension. Forslaget indebærer, at ATP-lovens ægtefællepensionsregler i øvrigt fastholdes.

Betingelserne for at få ægtefællepension er som bekendt for det første, at den efterlevende er fyldt 62 år, for det andet, at ægteskabet har varet i mindst 10 år og for det tredje, at afdøde havde 10 års anciennitet i ATP, og ægtefællepensionen udgør jo i øjeblikket halvdelen af afdødes egen pension. En sidste betingelse er, at hvis den efterlevende ægtefælle også selv er berettiget til pension, så kan vedkommende kun modtage én af pensionerne, nemlig den største.

Det er min opfattelse, at disse betingelser i allerhøjeste grad er diskutabile med hensyn til rimeligheden. Det er især den såkaldte samordningsregel om, at den efterlevende ægtefælle, der samtidig opfylder betingelserne for at modtage egenpension, kun har ret til den største af

[Arbejdsministeren]

pensionerne, jeg meget gerne så ophævet. Jeg har allerede igennem nogen tid sammen med ATP overvejet, hvordan dette kunne gøres.

Jeg har derfor megen sympati for tanken om at forbedre ægtefællepensionsordningen, så at den opleves som mere rimelig, men jeg mener ikke, at det største problem er, at ægtefællepensionen er mindre end egenpensionen. Det er faktisk et helt almindeligt princip.

Hertil kommer jo, at forslaget koster mange penge. Forslaget vil for så vidt angår de 62-67-årige indebære, at der skal ske en fordobling af de midler, som ATP fremover skal hensætte til finansiering af ægtefællepensionen. Desuden vil de fordoblede ægtefællepensioner i flere tilfælde end efter den nuværende ordning overstige de optjente egenpensioner efter det 67. år og derfor fortsætte livsvarigt med dette højere beløb.

Det er ikke muligt præcist at sige, hvor meget de samlede udgifter vil stige fra de nuværende ca. 12 pct. af ATP's indtægter. Et skøn er, at udgifterne ville stige til mellem 20 og 25 pct. Finansieringen af denne øgede omkostning til ægtefællepensionen vil, forudsat uændrede bidragssatser, ikke kunne ske uden væsentlig reduktion af de fremtidige og eventuelt også de nuværende egenpensionsydelse.

Jeg har hørt ATP, der ikke har kunnet støtte det fremsatte forslag. Jeg arbejder selv videre med spørgsmålet om en mindre kostbar omlægning af ægtefællepensionsreglerne og håber at kunne fremsætte et lovforslag herom i denne folketingssamling.

På denne baggrund skal jeg afvise lovforslaget, men gøre opmærksom på, at regeringen absolut er af den opfattelse, at der er et behov for at få kigget på ATP's ægtefællepensionsordning og få den ændret, så den opleves som mere rimelig.

Taanquist (S):

Vi har i Socialdemokratiet nogle problemer med det fremsatte lovforslag, for isoleret set er forslaget jo meget godt, men også kun isoleret set. Det slår slet ikke til. Når vi endelig skal tage fat på at ændre ATP's regler, så skal vi gøre det helt anderledes gennemgribende.

Vi havde håbet, og vi havde for så vidt i lang tid regnet med, at arbejdsministeren ville fremsætte et forslag, der indeholdt mere end netop dette isolerede problem. Det vil arbejdsmini-

steren tilsyneladende ikke gøre, og derfor vil jeg godt sige nu, at så vil Socialdemokratiet gøre det. Der er behov for helt andre regler og også regler, der ligesom ophæver det forslag, SF her har fremsat.

Der er først og fremmest det spørgsmål, der har været diskuteret så meget i offentligheden, nemlig om de mennesker, der dør, inden de får gavn af deres ATP-indbetalinger. Vi finder det rimeligt, at der udbetales det, man har kaldt en dødsfaldsydelse eller en efterlevelsesydelse, så folk ikke føler, at de penge, der er indbetalt, er spildt, bare fordi man dør for tidligt.

Der er også behov for at se på ligestillingen mellem funktionærer og tjenestemænd. Der er en manglende ligestilling i dag, som selvfølgelig skal rettes.

Der er også behov for at se på det problem, at de, der har lange fravær fra arbejdspladsen på grund af sygdom, arbejdsløshed, eller hvad det nu kan være, ikke af den grund mister deres ret til ATP-ydelser.

Og endelig er der behov for at gøre det en lille smule mere smidigt for de mennesker, der kun modtager meget lave løbende ydelser fra ATP. For de mennesker, der kun modtager f.eks. 100 kr. om måneden, føles det lidt pjattet. De fleste ville foretrække i stedet for at få udbetalt et engangsbeløb, som de dog kunne gøre lidt godt med og i så fald føle, at de fik noget ud af de penge, de har indbetalt.

Så jeg må sige til SF, at der er behov for meget mere end dette isolerede forslag. Der er behov for, at vi får startet den diskussion i denne samling.

Jeg forstod på arbejdsministeren, der godt nok nu bebudede et forslag, at det kun drejede sig om ægtefællepensionsreglerne, men jeg gentager, at der er behov for en meget mere gennemgribende behandling af hele ATP-spørgsmålet, og der er behov for at få startet den diskussion allerede i denne samling.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Når jeg vælger at tage en kort bemærkning med det samme, så er det, fordi jeg på det, der indtil nu er sagt af henholdsvis arbejdsministeren og hr. Taanquist fra Socialdemokratiet, kan høre, at det slet ikke er nok, hvad jeg har foreslået her, at der skal meget mere gennemgribende ændringer til.

[Lilli Gyldenkilde]

Må jeg godt lige have lov at sige: Kunne vi ikke løse den lille uretfærdighed, jeg her gør opmærksom på, i stedet for at sige, at dette sandelig ikke er nok, vi må have et meget bedre og meget større forslag, som koster endnu flere penge end den lille smule, jeg foreslår her?

Jeg synes, det er for galt, men jeg forstår godt, at det netop er de to parter, jeg her taler om, nemlig arbejdsministeren og Socialdemokratiet, der jo får visse pensionsvanskeligheder fremover, altså de to partier, der samstemmende faktisk siger, at vi ikke kan løse en lille uretfærdighed, fordi vi ikke ændrer hele pensionspolitikken. Det synes jeg er for galt, og det er mit håb ved at sige det på nuværende tidspunkt, at vi ikke bare får en gang eftersnak af, hvad der er sagt indtil nu.

Hvis man læser forslaget, så vil man se, at det bare handler om det problem, at en enke, som selv har optjent ATP, kan vælge at få sin afdøde mands ATP-beløb udbetalt, men hun kan kun få det halve under forudsætning af, at det er større end hendes eget. Det er altså at gøre lidt grin med folk, der indbetaler til arbejdsmarkedspensionen generelt, at man laver nogle ordninger, hvorefter folk ikke kan få deres egne penge udbetalt.

Det er her, jeg mener, at både Socialdemokratiet og De Konservative vil få nogle store problemer med at blive ved med at forklare befolkningen, hvad det egentlig er for pensionsordninger, man laver, når man aldrig kan få retten en uretfærdighed.

Her er kun tale om en lille rettelse af en uretfærdighed, der jo i hvert fald ikke koster statskassen penge, for det eneste, det kan koste, er lidt på ATP'en, men det er ikke de voldsomme beløb. Det vil blive afklaret under udvalgsarbejdet.

(Kort bemærkning).

Taanquist (S):

Jeg har udmærket forstået alt, hvad fru Lilli Gyldenkilde har sagt, men det problem løses også inden for den videre ramme, som jeg har nævnt, og nøjagtig lige så hurtigt. Jeg kan ærlig talt ikke forstå, hvorfor SF har slået sig på den lille del af det, når jeg har nævnt i hvert fald fire områder, som der med lige så stor berettigelse kan fokuseres på lige nu og meget hurtigt.

Nu bliver det nok svært under alle omstændigheder at trække regeringen til fadet, men ho-

vedsagen er dog, at vi nu får startet på det. Det forslag, jeg har skitseret heroppefra, som Socialdemokratiet vil fremsætte, indeholder jo også en løsning af det problem, som fru Lilli Gyldenkilde nævner.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Når jeg ikke kan undlade at tage ordet en gang til, så er det, fordi jeg godt vil sige til hr. Taanquist fra Socialdemokratiet, at sidste gang vi fremsatte forslag om, at vi skulle lave om på det her, havde vi et langt større forslag. Det var, mens hr. Ole Henriksen var ordfører på ATP-sagerne.

Da lød det fra Socialdemokratiets side, at det ikke var noget, vi kunne gøre noget ved, fordi det var alt for dyrt, det var alt for omfattende. Nu kommer vi så med en lille flig af det, og så er argumentationen, at det skal vi ikke rette op på, fordi vi skal lave en meget større badulje ud af det her, der vil koste endnu mere.

Jeg forstår simpelt hen ikke argumentationen fra Socialdemokratiets side.

Pia Christmas-Møller (KF):

I Det Konservative Folkeparti ser vi en række problemer i den nuværende udformning af reglerne for ATP-ægtefællepension. Mange – ikke mindst efterlevende ægtefæller – oplever de nuværende betingelser som uretfærdige og urimelige, og vi vil meget gerne have rettet op på regelsættet, så det opleves som værende rimeligt, enkelt og fornuftigt for pensionstagerne.

SF's lovforslag lider imidlertid meget ved alene at tage fat på et enkelt hjørne af det samlede problemfelt. SF's forslag omhandler således udelukkende spørgsmålet om, hvor meget efterlevende ægtefæller kan få, når den pågældende i øvrigt er berettiget, og sagen er jo, at de nugældende regler opstiller en række restriktive betingelser for, at man overhovedet kan blive berettiget til at få noget som helst.

F.eks. vil jeg pege på nogle spørgsmål, som følger: Er det tidssvarende, og er det rimeligt, at man skal have været gift i 10 år? Er det rimeligt eller tidssvarende, at den efterladte skal være mindst 62 år på dødstidspunktet for overhovedet at komme i betragtning? Det er spørgsmål blandt andre, som må og skal stilles, og det tager SF slet ikke fat på, selv om – og her kommer

[Pia Christmas-Møller]

det centrale – svarene på disse spørgsmål jo netop i den grad har indflydelse på, hvor meget vi kan ændre på udbetalingsiden.

Selve beløbets størrelse hænger jo nemlig sammen med, hvor mange der er berettigede. Vi synes som SF, at der også på dette felt er en række kritiske forhold i dag, og vi vil meget gerne have taget fat på disse problemer. Derfor har vi også lagt op til en ændring, idet vi har lagt op til, at der skal fremsættes et lovforslag i indeværende samling.

Nu siger fru Lilli Gyldenkilde, at det er meget godt med alle disse fine ord om, at der er tale om et enkelt element ud af en større sammenhæng, og hvorfor så ikke tage fat på at rydde den ene knast af vejen nu og her?

Dertil må jeg sige, at vi i regeringspartierne gennem lang tid har arbejdet meget grundigt med dette problemområde, og det viser sig altså, selv om det umiddelbart ser ud til at være rimelig enkelt, at være meget kompliceret. Og derfor vil jeg gerne understrege over for fru Lilli Gyldenkilde, at det ikke umiddelbart er så let bare at rette op på et enkelt element i den nugældende ordning, uden at vi samtidig tager fat på en række af de øvrige problemstillinger. Der er en sammenhæng, som fører over til det nugældende regelsæt og de rettigheder, de nuværende pensionstagere allerede har, og til, hvordan vi undgår at konflikte med de rettigheder, de har i dag. Der er en række spørgsmål om, hvordan vi kan sikre, at der trods alt bliver tale om nogle rimelige beløb til den enkelte, og sådan kunne jeg blive ved.

Vi er meget optaget af denne problemstilling og vil meget gerne arbejde for, at vi får en løsning på området, men det er vigtigt, at det er en gedigen og holdbar løsning.

Det, der er lagt op til her, er en lappeløsning, som kan blokere for et ordentligt gennearbejdet forslag. Derfor må vi afvise det.

Helge Sander (V):

Isoleret set synes vi, at dette lovforslag rummer mange fornuftige ting. Det peger i hvert fald på oplagte urimeligheder, som vi er parat til at se på, og derfor synes jeg også, det var glædeligt, at arbejdsministeren så tydeligt sagde, at regeringen senere i denne samling ville fremsætte et lovforslag på dette område, men det blev tilsyneladende ikke opfattet helt så klart af hr.

Taanquist, eftersom han i sin tale efterlyste handling fra regeringens side.

Men det er rigtigt, at vi har en række problemer på ATP-området. Fru Lilli Gyldenkilde har her meget præcist peget på et af dem, men vi føler altså ikke, at det er tilstrækkeligt, og derfor har regeringen fortsat et arbejde, som har stået på gennem meget lang tid, således at man kan nå i indeværende samling at komme med en samlet løsning – det lyder måske så flot – men i hvert fald et forslag, der tilgodeser det problem, som rejses her, og en række andre, som jeg for øvrigt synes den konservative ordfører, fru Pia Christmas-Møller, pegede meget præcist på. Der er tale om både principper og penge. Det er rigtigt, som fru Lilli Gyldenkilde sagde, at det for en gangs skyld ikke er statens penge, men alligevel føler vi, at vi har et ansvar over for de midler, som skal udbetales fra ATP, uanset om det er til de direkte pensionstagere eller det er til ægtefællepension.

Vi er altså optaget af spørgsmålet, idet vi absolut føler, der er et behov for at se på et mere rimeligt regelsæt, og derfor er vi også glade for, at ministeren her i dag har sagt, at regeringen vil fremkomme med et forslag i indeværende samling. Det ser vi frem til, og dér vil Venstre være med til at presse på, således at vi kan få en mere præcis afklaring af de spørgsmål, som vi jo alle sammen møder igen og igen, når vi er rundt i forsamlingshusene.

Niels Højland (FP):

Fremskridtspartiet har som bekendt ikke den store sympati for selve ATP-ordningen. Vi mener selvfølgelig, at den burde stoppes og folk have hele deres løn udbetalt, så de selv kan bestemme, hvad de vil bruge pengene til, eventuelt til en ekstra pension. ATP-Fondens indestående på ca. 80 mia. kr. burde bruges til afdrag på statsgælden. Den rentebesparelse, som opnås, kunne eventuelt bruges til en højere folkepension til alle.

Det er jo imidlertid nogle synspunkter, som Fremskridtspartiet desværre ikke på nuværende tidspunkt har flertal for, men da det, SF her lægger op til, klart er et skridt i den rigtige retning, vil Fremskridtspartiet se positivt på forslaget og støtte det.

Lone Dybkjær (RV):

Også Det Radikale Venstre vil gerne udtryk-

[Lone Dybkjær]

ke sin sympati for lovforslaget. Man kan naturligvis altid, som fru Lilli Gyldenkilde gjorde, spørge, om denne lille ændring virkelig skal afvente den helt store reform, men det, som jeg synes man i hvert fald er nødt til at spørge sig selv om også i denne sammenhæng, og som jeg ikke synes fru Lilli Gyldenkilde var inde på, er, om en gennemførelse af denne ændring skaber yderligere kedelige forskelle, for selv om man udrydder én forskelsbehandling, er det jo ikke sikkert, at man ikke indfører nogle nye.

Arbejdsministeren var inde på – og det har vi jo også som deltagere i den tidligere regering diskuteret – hvordan man kunne ændre ATP. Noget af det, som jeg ikke hørte arbejdsministeren sige, men som jeg sådan set gerne vil spørge arbejdsministeren om, er, om man uden videre kan ændre i denne lovgivning, uden at det har ekspropriativ karakter. Det hørte jeg ikke arbejdsministeren sige noget om i sin besvarelse til fru Lilli Gyldenkilde, men jeg vil da mene, at der er nogle forudsætninger for denne opbygning, som kunne betyde, at det havde ekspropriativ karakter. Jeg ved det ikke, derfor spørger jeg, og det er jo noget, vi kan diskutere videre i udvalget.

Men det, jeg synes vi skal se dette forslag i lyset af, og som i hvert fald vil være vores holdning, er, om vi ikke indfører nye forskelsuretfærdigheder ved at gennemføre det. Gør vi ikke det, vil vi være noget mere positive over for at gennemføre det nu, men vi vil i øvrigt generelt bede arbejdsministeren om at speede noget af det lidt vanskelige arbejde op, som vi ved der er med ATP, også fordi jeg synes, det er synd, at denne ordning kommer til at blive oplevet som så uretfærdig, som den rent faktisk gør i øjeblikket. Folk opfatter det som en eller anden opsparing, de har foretaget, snarere end en pension, de er berettigede til, hvis de i øvrigt lever længe nok.

Det er noget af det, vi kommer til at diskutere igennem, men vi er altså sådan set positive over for tendensen i forslaget. Jeg indrømmer med fru Lilli Gyldenkilde, at det ikke er rimeligt, at det kun er halvdelen – det er jo »Tænk på et tal«! Det kunne lige så godt være en tredjedel eller tre fjerdedele. Hvorfor netop halvdelen, hvis man endelig skal gå ind på det?

Men under alle omstændigheder vil vi se på det under udvalgsarbejdet og opfordre ministeren til, at han får gjort arbejdet færdigt.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Kristeligt Folkepartis ordfører i denne sag kan desværre ikke være til stede i dag, så jeg må også tage mig af det arbejdsmarkedsmæssige i dag.

Jeg kan sige, at jeg umiddelbart også ser med megen sympati på forslaget, for vi ved, at der ofte opstår problemer, som kan være vanskelige at overskue for den, der mister sin ægtefælle og måske er lidt oppe i årene. Det kan medføre skuffelse og en følelse af at være blevet uretfærdigt behandlet, og at dømme efter det, der siges i dag, er der faktisk også mange andre, der synes det.

Spørgsmålet er selvfølgelig så, om man kan løse problemet på den måde, der er foreslået af SF, men jeg synes da, det er udmærket, at SF har lagt noget frem, som kan danne grundlag for en drøftelse i Arbejdsmarkedsudvalget, sådan at man kan undersøge, om det er muligt at gennemføre nogle isolerede ændringer på dette punkt, eller om det vil skabe flere problemer og man derfor skal sætte noget mere i gang. Men jeg synes, det er udmærket, at SF har rejst problemet, for der sker jo ofte det, at de problemer, hvis eksistens mennesker er kede af, skuffede over eller måske vrede over, ikke bliver forsøgt løst her, og det gør de jo netop igennem dette forslag.

Jeg skal på Kristeligt Folkepartis vegne tilsi-ge en positiv udvalgsbehandling.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg vil gerne begynde med at sige tak til Kristeligt Folkeparti for de venlige ord om forslaget, og jeg kan også sige tak til Fremskridtspartiet, som jo ganske vist ud fra nogle andre argumenter end dem, jeg har brugt, egentlig gerne ville være med til at gennemføre en ændring. Endvidere vil jeg gerne sige tak til Det Radikale Venstre, som jo i hvert fald godt kunne se, at der her er et problem, som absolut bør løses. Og endelig skal jeg ikke undlade at sige tak til Venstres ordfører, som jo blandt de første tre talere var den, der havde den største nuancering ud fra en betragtning om, at der nok er noget om, at folk egentlig mener, at ATP-ordningen ikke er den mest retfærdige i verden, nemlig dette, at indbetale nogle penge, som man faktisk må se i øjnene på visse måder er spildt, i samme øjeblik ens ægtefælle ikke er mere.

[Lilli Gyldenkilde]

Jeg synes, det er vigtigt og rigtigt, at vi kommer videre med denne sag. Vi har fra SF's side arbejdet med forslag af forskellig art vedrørende ATP, og den ene gang efter den anden er vi blevet mødt med det synspunkt fra henholdsvis arbejdsministeren og Socialdemokratiet, at enten var det, vi foreslog, ikke nok, eller også var det for meget.

Men jeg kan forstå, at samtlige ordførere – og det skal ingen have utak for – har været inde på, at vi nu bør gennemdrøfte denne sag ordentligt, og at der bør komme et forslag. Vi ligger jo også inde med bilag fra Arbejdsmarkedsudvalget, hvoraf det fremgår, at der arbejdes med spørgsmålet. Det er kun min erfaring med hensyn til tempoet i arbejdet med disse sager herinde, der gør, at jeg har tilladt mig at fremsætte dette lille forslag, for det er jo kun et lille forslag til en ændring. Jeg kunne ikke ud fra arbejdsministerens indlæg blive helt klar over, om man nu også kunne være sikker på, at der kom et forslag om dette her. Det ville i hvert fald vistnok ikke ske i denne samling – muligvis i næste, og lad os så se!

Jeg så da gerne, hvis jeg har misforstået det, at arbejdsministeren kom herop og gav udtryk for, at der nu kom et forslag, som løste det problem, jeg har peget på, i forbindelse med de øvrige problemer, der skal løses. Jeg kan ikke se rettere, end at løsningen af nogle af de problemer, som jeg har set på et bilag underskrevet af ATP-folkene, bliver langt dyrere end den smule, jeg her foreslår. For det, jeg foreslår, er jo bare, at man skal have lov til at følge det princip, som egentlig lå til grund for ordningen, nemlig at den efterladte skal have lov til at vælge den højeste af de to pensioner, som to ægtefæller har indbetalt til – mange et helt liv – for sandheden er jo, at man ikke kan få dem begge to, og at den enes pension går i den store kasse. Det er for mit vedkommende i orden, for det er jo en kollektiv fond og en solidarisk metode, man har brugt til at opbygge ordningen med, men det føles altså ikke retfærdigt, at efterladte skal sidde og se på, at ikke nok med, at deres eget ATP-bidrag bortfalder; også det halve af den afdødes bortfalder. Så føler de med rette, at det kun er en smule, der bliver udbetalt til dem til sidst, og det er altså penge, de selv har indbetalt.

I disse tider, hvor vi taler så meget om arbejdsmarkedspensioner – og nogle af ordnin-

gerne er gode, og nogle af dem er forfærdelige, ja nærmest katastrofale – er det altså lidt vigtigt, at Folketinget tager sig det på at få lagt nogle ordentlige retningslinier, vi kan arbejde videre med, på disse områder, for Folketinget kommer jo til – jeg vil ikke sige at fejle op, men i hvert fald lave yderligere lovgivning på dette område, når hele overenskomstsituationen er forbi, for så vil der være nogle grupper tilbage, der skal fejles op om – som det hedder på nudansk – og derunder kommer vi til at diskutere dette spørgsmål. Det kan godt være vi ikke får det gjort, men vi kommer i hvert fald til at diskutere det, for vi kan da ikke leve med, at der findes ordninger, som for det første er sådan, at folk ikke kan finde ud af dem, og for det andet er så urimelige, at det råber til himlen.

Når jeg rejser denne lille sag, er det for at vise, at denne helt lysende klare urimelighed i loven er der flere tilfælde af i den lovgivning, og hvis vi kører videre efter det mønster, får vi forkvaklet alt, hvad der hedder arbejdsmarkedspensionsordninger her i landet, og det kan vel ikke være meningen. Det var det ene, jeg ville sige.

Det andet, der vedrører det, vi senere skal i gang med på arbejdsmarkedspensionsområdet, er, at ingen vel heller kan forlange, at Folketinget ikke skal befatte sig med de ordninger og eventuelt lave følgelovgivning på noget af det, for det kan vel ikke passe, at det alene er arbejdsmarkedets parter, som skal bestemme, når det gælder pensionspolitikken her i landet. Der var engang noget, der hed »intet over og intet under Folketinget« – jeg håber, det holder endnu.

Jeg ser frem til, at vi kan arbejde videre i udvalget med dette forslag og meget gerne begynde at arbejde med de spørgsmål, som allerede nu findes i bilag vedrørende ATP-ordningen og de forestående ændringer. Og jeg håber, vi kan nå et resultat, inden vi tager hjem, for det, jeg hører, er – når min første umiddelbare skuffelse har lagt sig over, at Socialdemokratiet heller ikke ville være med denne her gang, for så havde der jo været et flertal for det – at man måske undervejs kunne overtale dem til at være med til at gennemføre denne ændring, medmindre vi får den store ændring, som nu er stillet os i udsigt.

Jeg skal slutte med at sige tak til dem, der har sagt, at de var positive, og tak til dem, der har sagt, at de var lidt sympatisk indstillet, og også

[Lilli Gyldenkilde]

tak til dem, der siger, at de vil komme med noget, der er bedre end dette her.

Jeg vil gerne spørge arbejdsministeren, om vi når at få det, inden denne samling er slut, sådan at vi kan nå at få det behandlet og vedtaget, inden vi tager hjem.

(Kort bemærkning).

Taanquist (S):

Det er egentlig underligt, at man på den ene side kan være helt enig med fru Lilli Gyldenkilde og på den anden side blive opfattet, som om man er fuldstændig uenig. Jeg vil lige gøre opmærksom på, at jeg indledte med at sige, at isoleret set er forslaget godt nok. Jeg er fuldstændig enig med fru Lilli Gyldenkilde, når hun siger, at der er masser af andre urimeligheder i denne lovgivning, for der er masser af andre sider af den, som folk ikke forstår. De kan oven i købet være retfærdige, men folk forstår dem ikke. Det er på den baggrund, jeg ikke forstår, man kun vil tage fat i et lille hjørne – så må vi da anstændigvis tage hele området med. Vi kan da være enige i dette isolerede forslag, men det ville falde væk, hvis det indgik i en større helhed. Så bliver det uinteressant, for det er ikke indeholdt i de ændringer af ATP-loven, der i det hele taget er nødvendige; disse ændringer ville gøre det overflødigt.

Derfor kan jeg ikke rigtig forstå fru Lilli Gyldenkildes modvilje, for vi er i lige så høj grad som fru Lilli Gyldenkilde interesseret i at få ændret ATP-lovgivningen, så den bliver til at forstå for folk.

Men jeg er en lille smule i tvivl om, hvad arbejdsministeren egentlig gav tilsagn om. Det lød, som om hr. Helge Sander og fru Pia Christmas-Møller gik videre i løftet om det, der skulle fremsættes, og jeg vil bede arbejdsministeren om at sige lidt klarere, hvad der bliver fremsat i denne samling, for jeg forstod på arbejdsministeren, at også det kun var en lille del af hele ATP-området. Jeg vil gerne gentage, at det er ganske nødvendigt, at vi får set på hele ATP-området, og det kan vi såmænd gøre lige så hurtigt, som vi kan se på den lille, isolerede del af området, som dette forslag omhandler.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg vil gerne gøre det helt klart, at der kom-

mer et lovforslag – sådan er vi orienteret – angående ægtefællepensionsreglerne på ATP-området, og det skulle komme omkring april måned, altså i hvert fald i indeværende samling; det skulle tage højde for en række af de problemer, vi her har været inde på i dag.

Fru Lilli Gyldenkilde kom med flere bemærkelsesværdige bemærkninger, bl. a. om parternes rolle i al almindelighed og ikke mindst i relation til denne lovgivning. Det synes jeg er interessant, og det har jeg noteret.

Noget andet er, at fru Lilli Gyldenkilde ikke hørte nogle bemærkninger fra bl.a. mig om, at vi synes, den nuværende ordning har nogle urimelige regler. Jeg siger det ikke mindre end tre gange i min ordførertale, så jeg vil anbefale fru Lilli Gyldenkilde at læse det efterfølgende i referatet.

Vi er faktisk meget optaget af dette område, for vi synes, der er nogle urimeligheder og nogle forståelsesbrist i forhold til pensionstagerne og deres oplevelse af, hvad det er for en ordning, de har. Vi vil meget gerne have rettet op på det, men det er vigtigt for os, at det ikke bare er en lappeløsning, som afstedkommer endnu flere problemer. Vi vil gerne have en sammenhængende og gedigen løsning, og det er i den forbindelse, jeg gør opmærksom på, at det er meget kompliceret lovgivningsstof, vi har at gøre med her.

Jeg skal ikke bruge tid på her at ridse hele det historiske forløb op. Vi ved alle sammen godt, at det begyndte i 1963 med helhedsløsningen, og at parterne er ret langt inde i forvaltningen af denne ordning.

Endelig er der det grundproblem, at vi taler om en pension, som om det var en renlivet pensionsordning, vi havde at gøre med her, men den er faktisk opbygget på baggrund af et ikke så ringe forsikringselement, og det er et af de problemer, vi har, når vi skal finde løsninger. Jeg synes, det skal med i denne debat, at denne debat ikke er så enkel endda.

Vi er meget åbne over for at løse nogle af de problemer, som bl.a. fru Lilli Gyldenkilde har peget på, men også de øvrige, som vi har været inde på.

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Fru Lilli Gyldenkilde forsøgte at anvende et citat fra et tidligere medlem af det danske Folketing, vistnok en meget kendt radikal, Viggo

[Arbejdsministeren]

Hørup, men jeg mener nu, fru Lilli Gyldenkilde citerede Viggo Hørup forkert. Så vidt jeg hørte fru Lilli Gyldenkilde, sagde hun: »Intet over og intet under Folketinget«. Det korrekte citat er formentlig: »Intet over og intet ved siden af Folketinget«, og det giver jo en ganske anden mening. Dette blot for at orientere fru Lilli Gyldenkilde om, hvad der ligger i den politiske historie – et emne, der i øvrigt står mit hjerte nær.

I øvrigt siger fru Lilli Gyldenkilde: Jamen dette her er jo kun en lille bitte brik i det store spil, og hvorfor kan man da ikke klare det med det samme? I øvrigt lagde jeg mærke til, at hr. Taanquist sagde, at denne lille brik isoleret set var ganske i orden og udmærket.

Det lyder egentlig interessant, for som jeg gjorde rede for, betyder en vedtagelse af fru Lilli Gyldenkilde's forslag, at den andel af ATP's indbetalte midler, der går til ægtefællepensionsordningen, vil blive fordoblet fra ca. 12 pct. af de indbetalte midler til ca. 20-25 pct., og det er da meget interessant for mig at få den oplysning, mens jeg sidder og forbereder et lovforslag, om det virkelig er synspunktet både i SF og i Socialdemokratiet, at man ønsker at fordoble den del af ATP's midler, der går til ægtefællepension. Det vil jeg være dybt taknemlig for at få afklaret, ikke mindst fra hr. Taanquists side.

Dernæst spørger fru Lone Dybkjær, om der kan være tale om, at noget i dette forslag har ekspropriativ karakter. Det vil jeg i hvert fald ikke vove mig ud i en påstand om at det skulle have. Det er givet, at ved en fundamental ændring af betingelserne i den eksisterende ordning til ugunst for nogle personer vil man juridisk komme til at stille spørgsmålet: Hvor vidt er man gået? Er der tale om, at der er noget ekspropriativt i det? Men jeg tør i hvert fald ikke her i dag tage stilling eller sige, at der er tale om forhold af ekspropriativ karakter, selv om egenpensionisterne, hvis dette her bliver gennemført, vil få mindre, end de ellers ville have fået. For konsekvensen af det er jo, at der bliver mindre til egenpensionisterne.

Nå, men vi får nok om et øjeblik forklaringen på, om det nu også er det, man mener fra SF og fra Socialdemokratiet.

Generelt om ATP kan jeg bekræfte, at der er en voldsom diskussion på vore møder rundt omkring i landet om rimeligheden af den måde, som ATP er opbygget på. Meget af det bunder i,

at man opfatter ATP som en opsparingsordning eller måske som en pensionsordning, en ordning, man indbetaler til, og som under visse forhold betyder, at man får disse penge udbetalt igen.

I realiteten er ATP, som ATP er opbygget, mere en forsikringsordning. Det giver en masse misforståelser. Og når mennesker så oplever, at de ikke får de penge, de regner med de skulle have, skriver de til folketingsmedlemmer og formentlig også til ATP, og det er jo baggrunden for, at vi får hele debatten om ATP's ægtefællepension.

I øvrigt bliver jeg gået lidt på klingen om mine planer med hensyn til fremsættelse af lovforslag. I den anledning kan jeg da give den oplysning, at min forgænger for adskillige måneder, jeg er lige ved at sige adskillige år, siden henvendte sig til ATP og bad ATP om at udarbejde et forslag til en ny ægtefællepensionsordning inden for ATP.

Det tog meget lang tid, inden vi fik et resultat af denne henvendelse til ATP. Men vi har nu fået svaret på det. ATP kom med et udkast til et lovforslag. Vi har haft disse ideer til høring, og Arbejdsmarkedsudvalget har bedt om og fået dette udkast stillet til rådighed. Jeg har forstået, at det er hensigten at kalde mig i samråd for at redegøre for, hvordan jeg nu ser på disse spørgsmål. Og jeg glæder mig meget til denne diskussion, for jeg kan garantere for, at når vi får belyst de principper og de forskelle, der ligger i de forskellige ideer til, hvordan en sådan ægtefællepensionsordning kan skrues sammen, så vil der opstå debat, debat i befolkningen, debat mellem partierne i Folketinget, og jeg vil næsten også garantere for, at der vil opstå debat internt i partierne om, hvem man nu især skal tilgodesse med en sådan ægtefællepensionsordning. Så det bliver spændende.

Jeg har til hensigt at fremsætte lovforslaget i denne samling. Jeg skal naturligvis igennem en høringsfase først. Hvorvidt der vil være mulighed for at vedtage det i denne samling, stiller jeg mig meget tvivlende over for. For det skal nemlig nok vise sig, når forslaget bliver fremsat, at der er så mange problemer, man ønsker belyst, inden man er parat til at skride til endelig vedtagelse, at der er behov for en tænkepause sommeren igennem. Men så skulle tingene altså også være klar til oktober, hvor vi kan tage vores endelige beslutning.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jamen så kom vi jo ind til pudlens kerne. Når fru Pia Christmas-Møller undrede sig over, at jeg ikke kunne høre, at hun tre gange var positiv over for, at vi skulle finde en løsning på dette her, og sagde, at der ville komme forslag om det, og arbejdsministeren, som i øvrigt er fra samme parti, men dog minister for dette område, så står op og siger, at det ikke er sikkert, at der når at komme noget i år, så kan man tydeligt høre, at der er forskel.

I øvrigt må jeg sige til arbejdsministeren, at det dog er første gang nogen sinde, jeg har hørt en minister stå heroppe og annoncere, at det forslag, han kommer med, formentlig vil bringe store vanskeligheder i alle grupper, både i grupperne og grupperne imellem. Så bør man da vist prøve at se, om ikke man kan hitte ud af at få et flertal for dette forslag, inden man bringer sådan en forvirring til torvs i en debat som denne. Jeg kan konstatere, at arbejdsministeren fortsat ikke ønsker, at vi skal løse dette problem.

Dernæst vil jeg tillade mig lige at bruge et øjeblik på at gøre rede for, hvad det er, vi taler om her.

Vi taler om to mennesker, samgifte, der begge har arbejde og indbetaler til ATP. Den ene part, som oftest hustruen, for hun har jo haft den laveste løn, er berettiget til f.eks. 1.700 kr. om året i ATP, og den anden part, hendes mand, er berettiget til 3.600 kr. om året. Så mister hun sin mand, og hendes mulighed er, at hun kan vælge at frasige sig sine 1.700 kr. mod at få det halve af de 3.600 kr., altså 1.800 kr. Så kan enhver selv regne ud, hvor mange penge der bliver liggende i ATP-fonden til fordeling mellem andre. Det forekommer uretfærdigt for vedkommende, at hun sammenlagt ud af et langt livs indbetaling sammen med sin mand kan få 1.800 kr. ud af dette, når hun står alene, efter at hendes mand har måttet opgive at få de 3.600 kr., fordi han ikke eksisterer mere. Så enkelt er det, og jeg kan ikke forstå, man ikke kan se det. Det er det, der ligger i det, ministeren siger, med henholdsvis 11 pct. og 25 pct. Jamen hvis der har været en uretfærdighed hele tiden, så har uretfærdigheden altså ligget i, at kvinderne groft set er blevet snydt for deres ægtefællepension igennem alle de år, denne ordning har eksisteret. Vi har gang på gang peget på problemstillingen, og jeg håber altså, at det lykkes at holde fast i det.

Jeg kan forsikre arbejdsministeren om, at jeg skal gøre mit yderste for, at vi nu holder fast i diskussionen, og at vi når frem til at få et anstændigt forslag ud af dette her. Vi kan simpelt hen ikke være andet bekendt.

Pia Christmas-Møller (KF):

Nu er det en velkendt sag, at fru Lilli Gyldenkilde elsker debat. Det er vi jo nogle der gør, men dog ikke så meget, som fru Lilli Gyldenkilde øjensynlig gør det i dag, nemlig sådan, at der ikke er et problem, ja, så kan vi da tale os til et.

Sagen er jo, at der kommer et lovforslag, det har arbejdsministeren bekræftet, det er blevet sagt gentagne gange, og så er det op til Folketingets partier og et flertal i Folketinget at finde frem til, om man kan færdigbehandle et sådant lovforslag, inden Tinget tager på sommerferie. Så enkelt er det, og det ved fru Lilli Gyldenkilde også som medlem af præsidiet.

Jeg har et meget vigtigt spørgsmål, som jeg vil bede SF og også gerne Socialdemokratiet om at besvare. Jeg vil meget gerne vide – for det er vigtigt af hensyn til sagens saglige indhold – om man mener, at ATP-ordningen fremover bør være en ren pensionsopsparingsordning, altså om vi bør indrette hele ATP-systemet ud fra et rent opsparingsprincip, hvor man fjerner ethvert forsikringselement. Det synes jeg vil være meget interessant at få svar på, for det er ret afgørende for den videre forhandling om disse forhold.

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Jeg vil også gerne minde om, at jeg i al beskedenhed stillede et spørgsmål til Tingets største parti, som udtrykte positive tanker i forbindelse med fru Lilli Gyldenkildes forslag, som indebærer, at den andel af ATP's midler, der skal gå til ægtefællepensionsordninger, vil blive fordoblet, og jeg bad om at få en tilkendegivelse fra hr. Taanquist om, hvorvidt Socialdemokratiet er enig i dette synspunkt. Det er overordentlig praktisk for mig at vide, når jeg nu sidder og arbejder med forberedelsen til det kommende lovforslag.

Jeg synes i øvrigt også, at det spørgsmål, som fru Pia Christmas-Møller stillede til både hr. Taanquist og fru Lilli Gyldenkilde, er særdeles relevant og meget interessant for mig i den forberedende fase, så jeg håber, vi får et klarere svar på disse spørgsmål; det ville være overordentlig praktisk.

(Kort bemærkning).

Taanquist (S):

Jeg forstår ikke, hvorfor arbejdsministeren har behov for at dreje diskussionen hen i denne urimelige retning.

Det er ikke Socialdemokratiet, der har fremsat dette lovforslag. Vi har sagt, at det isoleret set kunne være meget godt, men at det er noget andet, vi ønsker, og så kan vi altså ikke blive medskyldige med hensyn til en finansiering af dette forslag. Jeg synes, dette er, hvad man må kalde en polemisk diskussion, som ingen steder fører hen. Jeg synes, det var bedre, hr. arbejdsminister, med en saglig diskussion.

Så kan jeg sige til arbejdsministeren, at det saglige spørgsmål, jeg stillede, fik jeg til gengæld ikke noget svar på, nemlig om ministeren kun på dette snævre område, ægtefællepensionsområdet, vil fremsætte et lovforslag. Det var, som om fru Pia Christmas-Møller og hr. Helge Sander bebudede et langt bredere forslag end dette, så jeg synes, at arbejdsministeren skulle koncentrere sig om at besvare de saglige spørgsmål, der bliver stillet, frem for at komme med de mere perfide bemærkninger her fra talerstolen.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Ja, man kan jo nogle gange ufrivilligt få hånden ned i en hvepserede, og det kan jeg forstå at jeg har fået ved at komme med dette forslag. Men det er nu fremsat for meget længe siden og går ikke ind i alt det, der i øvrigt sker ude i virkeligheden i øjeblikket, heller ikke de planer, man har haft om at ændre på ATP-ordningerne. Det kan jeg forstå man har arbejdet med meget længe og vil arbejde videre med.

Jeg vil gerne sige på SF's vegne, at vi ønsker, at vi får et bedre, et mindre stift system end det, vi har. Vi ønsker, at vi ser grundigt på disse systemer og prøver at finde nogle løsninger, der er anstændige, så folk får en fornemmelse af og en forståelse for, at der er retfærdighed til i forbindelse med disse kollektive ordninger, der bliver lavet på arbejdsmarkedspensionsområdet og på branchepensionsområderne i det hele taget. Ellers får vi så store problemer, at vi får dette lagt for had i en uoverskuelig fremtid, og det er vi ikke interesseret i. Vi er faktisk interesseret i, at vi ser på dette i sammenhæng, hvad der i øvrigt også sker i øjeblikket.

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Ja, undskyld, hr. Taanquist, men jeg har faktisk til hensigt at fremture i min perfiditet og gentage spørgsmålet:

Bør en større andel af ATP's midler efter Socialdemokratiets opfattelse anvendes til ægtefællepensionsordningen? Det kan faktisk besvares med et ja eller et nej. Og hvis man ikke ved det, jamen så sig dog det!

Fru Lilli Gyldenkilde blev også lidt utilpas over nogle af de meget, meget centrale spørgsmål, der blev stillet, og denne usikkerhed bekræfter mig i, at der er et behov for en særdeles grundig debat om disse spørgsmål, før vi går til den endelige vedtagelse.

Så kan jeg i øvrigt bekræfte, at det lovforslag, jeg har til hensigt at fremsætte, vil være et meget bredere forslag og ikke kun omhandle det isolerede emne, som fru Lilli Gyldenkilde har taget op.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg kan forstå på ministerens sidste ord her – og det er lidt vigtigt for mig, om jeg har forstået det rigtigt, og jeg tror da også, det er vigtigt for andre – at det problem, jeg her har rejst, vil blive løst på den ene eller den anden måde i det lovforslag, ministeren vil fremsætte.

Det kan godt være, det ikke bliver løst på den måde, jeg skitserer, men vil der komme en løsning på problemet, så folk ikke finder en urimelighed så råbende til himlen, som vi finder den i dag? Det er det, der er vigtigt for mig, og det, der har gjort, at jeg har fremsat dette lovforslag. Ellers skal jeg måske arbejde på en anden måde og finde mig et flertal, hvis det overhovedet lader sig gøre, på en anden måde end ved at sætte sig ned og afvente, hvad ministeren kommer med.

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Nu er det ikke meningen, at vi skal stå og gentage os selv her i folketingssalen. Men det spørgsmål om, hvordan jeg forholdt mig til de enkelte emner i fru Lilli Gyldenkildes forslag, fremgår ganske klart af mit første svar, og det vil fru Lilli Gyldenkilde jo kunne sætte sig ind i; jeg skal i øvrigt gerne stille mit manuskript til rådighed.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 8:

Forslag til folketingsbeslutning om anvendelse af genetiske test.

Af Rahbæk Møller (SF) m.fl.

(Fremsat 16/1 91).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Dette forslag fra SF er særdeles egnet til at rejse debat om væsentlige spørgsmål også af etisk karakter, og derfor vil jeg gerne indledningsvis takke SF, fordi man har fremsat forslaget og dermed er med til at skabe debat om dette væsentlige emne, som også jeg er stærkt optaget af.

Beslutningsforslaget om forbud mod anvendelse af genetiske test, som SF har fremsat, er i det væsentlige en genfremsættelse af et tidligere beslutningsforslag fra folketingsåret 1989-90, og dengang blev forslaget behandlet af justitsministeren.

Jeg kan sige, at regeringen har ikke ændret holdning siden sidst, forslaget blev behandlet, og derfor kan jeg henvise til justitsministerens bemærkninger under debatten dengang.

Beslutningsforslaget indeholder dels et forbud mod at anvende genetiske test i forbindelse med ansættelser, dels i forbindelse med tegning af pensioner og livsforsikringer. Med hensyn til det første – et forbud mod anvendelse af genetiske test ved ansættelser – foreligger der så vidt vides ikke oplysninger om konkrete tilfælde, hvor man har krævet en gentest. Situationen

har altså ikke ændret sig siden sidst. Med hensyn til anvendelse af genetiske test i forbindelse med tegning af pensioner og livsforsikringer har Industriministeriet oplyst, at man ikke har kendskab til noget tilfælde, hvor der har været stillet krav om genetiske test. De danske forsikringselskaber har allerede i 1988 over for Det Ethiske Råd tilkendegivet, at man ikke har planer om at anvende genetiske test ved tegning af pensioner og livsforsikringer. Efter branchens vurdering vil det ikke være muligt at anvende disse test i denne sammenhæng før efter årtusindskiftet.

Jeg vil derfor afvise forslaget på det samme grundlag og med den samme begrundelse, som dengang var – som man vil huske, og som justitsministeren gjorde rede for – at regeringen ikke synes, det er en god idé at anvende genetiske test i de sammenhænge, der her er tale om, men at det efter vores opfattelse er ubegrundet at vedtage et forbud herimod, så længe vi ikke har kendskab til, om disse ting rent faktisk forekommer i det danske samfund. Og et sådant kendskab er os altså ikke i hænde.

Dorte Bennedsen (S):

Forslaget vedrører som også nævnt af arbejdsministeren et forbud mod anvendelse af genetiske test dels i forbindelse med ansættelser, dels i forbindelse med tegning af pension og forsikringer.

For godt halvandet år siden var et lignende forslag til behandling, og justitsministeren gav dengang udtryk for følgende synspunkt, og jeg citerer fra Folketingets forhandlinger 1989-90, sp. 2668:

»Jeg vil gerne understrege, at jeg bl.a. af principielle grunde er imod, at man bruger genetiske undersøgelser til sådanne formål. Jeg vil gerne understrege, at det er regeringens holdning. De oplysninger, der fremkommer ved en DNA-test, er efter min opfattelse af en sådan privat karakter, at de ikke bør kunne kræves af en arbejdsgiver eller et forsikringselskab. Der er også nærliggende risiko for, at oplysninger af denne art vil kunne misbruges.«

Ministeren tilføjer også, at der er grund til den største grad af årvågenhed, og at det under alle omstændigheder drejer sig om også på dette felt at være forud for udviklingen. På baggrund af disse meget klare og utvetydige udsagn fra justitsministeren var det unægtelig no-